Již z tohoto doslovu zákona jest patrno, že v přítomném případě bez souhlasu druhého manžela rozluky povoliti nelze, neboť doba tří roků, jež činí souhlas ten zbytečným, od rozvodu ještě neuplynula. Kdyby zákon souhlas ten chtěl učiniti zbytečným i před uplynutím tříletí, byl by to na patřičném místě vyslovil. Váže-li ale zbytečnost souhlasu toho výslovně na uplynutí doby tříleté, jest na bíledni, že souhlas ten zbytečným není, neuplynulo-li ještě ono tříletí, jako jest tomu v případě přítomném.

Pro případ přítomný jsou v § 16., lit. a), druhá věta podmínky rozluky jasně vymezeny, totiž souhlas obou manželů a zjištěný nepřekonatelný odpor.

Z první věty druhého odstavce § 16., lit. a) téhož zákona pak zcela jasně plyne, že jenom zjištění nepřekonatelného odporu pro případ přítomný (když 3 roky od rozvodu ještě neuplynuly) odpadá a že místo toho jest třeba jen zjistiti rozvážnost činu, totiž žádosti o rozluku, třeba s ní druhý manžel souhlasil.

Rekvisit souhlasu druhého manžela zůstává však touto první větou druhého odstavce §u 16., lit. a) cit. zák. nedotčen, neboť rekvisit ten stává se zbytečným teprve v případě druhé věty druhého odstavce §u 16., lit. a) zákona téhož, když totiž od rozvodu do platnosti zákona toho tři léta již uplynula, čehož v přítomném případě není.

Tento výklad zákona plynoucí z jeho jasného znění došel výrazu i v prováděcím nařízení ze dne 27. června 1919, č. 362 sb. z. a nař., jež zásadu tu ze slovného znění zákona vyvozenou zcela přesně formuluje (čl. II., odst. 5.) a tím úplně s ustanovením zákona se kryje.

Poznámka redakce: Stejně tak rozhodl nejvyšší soud dne 17. února 1920, č. R I 76/20 a 2. března 1920 R I 98/20.

Během jednání o namítané nepříslušnosti soudu může žalobce uplatniti ještě jiný důvod příslušnosti, než o který dle udání žaloby tuto opřel. — Převzetí (odevzdání) zboží, k založení příslušnosti dle § 87. a) j. n. požadovanému, nepřekáží, když žalovaný obchodník k poukazu objednatele kupce zašle zboží osobě jiné.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 23. března 1920, R I 133/20.)

Proti žalobě podané firmou prot. A. v Č. Budějovicích na prot. firmu B. v Gmundenu o 7428 K u krajského soudu v Č. Budějovicích, opřené ohledně příslušnosti soudu o ustanovení § 88., odst. 2 j. n. vznesla žalovaná strana námitku nepříslušnosti soudu, jelikož faktury obdržela až po dojití zboží.

První soud přes to námitku zamítl, jelikož žalobce při ústním jednání opřel příslušnost dovolaného soudu o ustanovení § 87. a) j. n. a tato příslušnost soudu v přítomném případě jest dána.

Vrchní zemský soud vyhověl rekursu žalované firmy a žalobu pro místní nepříslušnost odmítl z těchto důvodů:

Právem stěžuje si žalovaná, že prvý soud k její námitce nepříslušnosti uznal se místně příslušným.

Jednak prvý soud nesprávně použil zákona, že uznav uplatňování v žalobě jediný důvod místní příslušnosti, to jest forum faktury po rozumu § 88., odst. 2. j. n. za neexistentní, pustil se do uvažování příslušnosti po rozumu § 87. a) j. n., ačkoli žalobce opřel o tento důvod soudní příslušnost teprv při prvním líčení kontradiktorním, následovavším po prvním roce, a ačkoli teprve při tomto druhém roku přednesl fakta, jimiž opodstatňuje tento nový důvod příslušnosti. Po rozumu §§ 41., 42. a 43. j. n. a §§ 230., 239., 240., al. 1 c. ř. s. jsou pro příslušnost rozhodna udání žaloby a tam, kde soud k nepříslušnosti může míti zřetele jen po námitce strany žalované, musí v řízení před sborovými soudy námitka nepříslušnosti vznesena býti při prvním roce (§ 239. c. ř. s.), což obojí není možno, kde, jako tuto, žalobce důvod příslušnosti označí a fakty opře teprv v pozdějším stadiu rozepře. Proto první soud k důvodu příslušnosti podle § 87., odst. a) j. n. neměl vůbec přihlížeti a ježto podle správného konstatování v naříkaném usnesení není důvodu příslušnosti dle § 88., odst. 2 j. n., jehož se žalobce v žalobě dovolával, měl žalobu pro místní nepříslušnost odmítnouti.

I kdyby však přes to byl směl první soud zabývati se otázkou místní příslušnosti dle § 87. a) j. n., teprv opozděně uplatňované, byl by při správném nazírání z předléhajících listin došel k opáčné konklusi než se stalo, neboť z produkovaných listin nevychází, že žalobce dodal zboží žalované, když nákladní listy znějí na jiného adresáta.

Nejvyšší soud vyhovil dovolací stížnosti a obnovil usnesení soudu prvého. Důvody:

Ve věcech sporných jest zkoušeti příslušnost na podkladě údajů žaloby. Soudu i žalované straně má býti poskytnuta možnost, aby zaujaly stanovisko k údajům žaloby, příslušnost odůvodňujícím. Na tomto podkladě rozhodne soud, je-li příslušen, žalovaný pak, chce-li namítati nepříslušnost, učiní tak při prvém roku, po případě dříve, než se pustil v jednání o věci (§§ 239., 240., 441. c. ř. s.). Stalo-li se tak, jako jest tomu v daném případě, není pak žádné závady uplatňovati v jednání o námitce nepříslušnosti i jiný důvod příslušnosti než ten, jenž byl uplatněn v žalobě. Plyne to již z předpisu § 179. c. ř. s., nařizujícího soustředění a využití látky z důvodu procesní hospodárnosti. Výjimku tvoří ovšem příslušnost dle § 104. j. n., ježto jest úmluvu, příslušnost odůvodňující, předložiti již v žalobě. Právem tedy řešil prvý soud otázku příslušnosti dle § 87. a) j. n.

Příslušnost ta jest skutečně dána, jak prvý soud případně dovodil. Objednávka je prokázána dopisem z 15. března 1919 a lístkem korrespondenčním z 22. března 1919, v nichž žalovaná prohlašuje, že trvá na dodání koupených čtyř vagonů a o dodání koupeného zboží upomíná.

Dodání ve smyslu úmluvy (dopis z 15. března 1919 přímo žalobcově odběrateli) jest prokázáno nákladními listy, jež se vztahují na fakturované zboží, dopisem z 23. března 1919, jímž žalovaná potvrzuje příjem účtu a prohlašuje, že dala k jeho disposici trhovou cenu za dodané zboží, konečně dopisy z 23. dubna a 25. dubna 1919, v nichž žalobce žádá o neprodlené zaplacení a žalovaná sděluje, že je poukázala.

Předpoklady § 87. a) j. n. jsou tedy dány. Bylo proto stížnosti vyhověti.

ZE DNE.

Affidavit. K našemu článku pod tímto názvem uvedenému v posledním čísle »Č. Pr.« sděluje s námi jeden kolega, že měl v praksi 2 případy affidavitů pro americký úřad a že v případě druhém, kde byla věc velice nutna, použil dotyčný kolega formy osvědčení dle § 88. n. ř. tím způsobem, že uvedl v protokole, co dotyčná osoba vypovídala i projevuje náhled, že by strana mohla výpověď svou osvědčiti také přísahou a notář by o tom sepsal osvědčení dle § 88. n. ř. S postupem tímto nemůžeme souhlasiti, neboť § 88. n. ř. má na mysli osvědčování příběhů skutečných, když to má míti nějaký právní účinek. Přísaha složená před notářem však nemá nižádného právního účinku, ano není vůbec přísahou ve smyslu právním a notář může osvědčovati jen potud, pokud tu není zasahováno v obor působnosti úřadů k tomu zvláště povolaných a jen v mezích své příslušnosti. K osvědčování složených přísah notář však příslušným jistě není.

Reforma pozemková. V čísle 11. předešlého ročníku »Č. Pr.« zmínili jsme se o tom, že Spolek notářů československých stěžoval si u Pozemkového úřadu v Praze do vylučování notářstva při provádění reformy pozemkové. Podání naše došlo příznivého vyřízení, neboť pozemkový úřad oznámil spolku našemu dne 26. dubna 1920, že »nikterak není zamýšleno opomíjení stavu notářského při provádění pozemkové reformy, že naopak počítá se se součinností tohoto veřejné důvěry požívajícího stavu při vyřizování komplikovaných právních poměrů k půdě velkostatkářské a že pozemkový úřad s povděkem přijímá nabídku součinnosti notářů«.

Sazba notářská. Neuvěřitelné zprávy docházejí nás o tom, jak vykládají soudové novou sazbu notářskou. Tak oznamuje nám jeden kolega, že okresní soud ve V. přisuzuje při jednoduchých pozůstalostech pouze odměnu dle sazby pol. C 10 d za celé projednání, počítaje v to veškeré vedlejší práce: psaní, dopisy, předvolání, záznamy, lustra a pochůzky a že dokonce krajský soud stížnost do toho zamítá a přisouzení to potvrzuje. Děje se to proti výslovnému předpisu § 4. a 6. nař. ze dne 30. ledna 1920, čís. 62, jakož i proti sazebním pol. za jednotlivé tyto práce manipulační stanoveným. Poněvadž tu není možno dále si stěžovati, míní výkonný výbor podati v té příčině pamětní spis ministerstvu spravedlnosti, i prosíme všechny pány